

Dkt. Robert A. Peterson, Christology, Kipindi cha 1, Muhtasari wa Utangulizi

© 2024 Robert Peterson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Robert Peterson katika mafundisho yake kuhusu Christology. Hii ni kipindi cha 1, Muhtasari wa Utangulizi.

Karibu, mimi ni Robert Peterson. Baada ya kufundisha Theolojia ya Mfumo kwa miaka 35 katika seminari mbili za Kiinjili, nilistaafu miaka mitano iliyopita na bado niko hai, kwa muda wa sehemu, kuandika na kuhariri. Karibu kwenye kozi yetu kuhusu Christology, na tuombe hata kabla hatujaanza.

Baba mwenye neema, asante kwa neno lako, kwa kujifunua kwetu. Asante kwamba neno lako linamlenga mwanao. Tufundishe kumhusu, tunaomba, na tunaomba kwa jina lake takatifu. Amina.

Muhtasari wa kozi yetu. Tunaanza na utangulizi, tukifafanua baadhi ya maneno, tukizungumzia dhana ya fumbo, ambalo nafsi ya Kristo ni mojawapo ya mawili makubwa katika Maandiko, na kisha baadhi ya nguvu na udhaifu wa Theolojia ya Kimfumo. Kisha, tukifuatilia mizizi ya uelewa wetu wa mafundisho ya Kristo hadi kanisa la kwanza, tutafanya kazi na Christology ya Mababa kwa mihadhara kadhaa, tukimalizia katika kauli kuu huko Nicaea, Baraza la Nicaea mnamo 325, ambalo bila shaka lilithibitisha uungu wa Kristo, na kisha Baraza kuu la Christological la Chalcedon mnamo 451, ambalo lilikuwa matokeo ya uelewa mgumu wa kanisa kuhusu mtu mmoja wa Kristo, ambaye katika mwili wake na milele ana asili mbili.

Na kisha, katika mihadhara ijayo, Christology ya kisasa itafuatiliwa kutoka Mwangaza wa karne ya 18 hadi wakati wetu, na ni mbinu gani tofauti iliyochukuliwa wakati huo katika kanisa la kwanza, kama tutakavyoona. Na kisha, hatimaye, Theolojia ya Kimfumo, tukijenga juu ya usuli wa kihistoria, na hapa tutazingatia vifungu vinne vikubwa, na nilitaka kuvichanganya na mafundisho muhimu ya utu wa Kristo. Kwa hivyo, Yohana 1 na Utu wa Kristo, Waebrania 1 na uungu wa Bwana wetu, Wakolosai 1 na ubinadamu wake, pia vingeweza kuwa chanzo cha utafiti wa uungu wake; ina vyote viwili, bila shaka.

Tutajifunza umoja wa Kristo, lakini kisha kifungu kikuu cha nne ni Wafilipi 2, na hiyo ni textus classicus, maandishi ya kitamaduni ya hali mbili za Kristo, hali ya udhalilishaji na hali ya kuinuliwa. Utangulizi: Kwanza kabisa, acha nifafanue angalau maneno kadhaa ya kimfumo ambayo tutatumia katika mihadhara ijayo. Kuwepo kabla ya wakati kunamaanisha kwamba ingawa ubinadamu wa Yesu ulianza tumboni mwa Mariamu huko Bethlehemu, yeye, kama mtu wa pili wa Utatu, alikuwepo milele yote.

Alikuwepo awali akiwa mwanadamu kama Mungu Mwana. Kufanyika mwili ni neno tunalotumia kuzungumzia ukweli kwamba Mungu wa milele, Mwenyezi Mungu akawa mwanadamu katika Yesu wa Nazareti. Ni muujiza mkubwa, na Mungu alitumia njia ya mimba ya bikira, ambayo kwa kawaida huitwa kuzaliwa na bikira.

Kitaalamu, kuzaliwa kwa Bwana wetu kulikuwa kawaida. Kutungwa mimba kulikuwa kwa njia isiyo ya kawaida, na ndivyo tunavyoita kuzaliwa na bikira; tunamaanisha hasa kutungwa mimba kwa bikira, kwamba Roho Mtakatifu ndiye aliyesababisha Yesu kutungwa mimba ndani ya tumbo la mama yake Mariamu. Kama matokeo ya kufanyika mwili, tutaangalia kategoria za uungu wa Kristo, kwamba yeye ni Mungu kamili, tofauti na bado sawa na Baba na Roho Mtakatifu, na kama matokeo ya kufanyika mwili, sasa yeye ni mwanadamu kamili.

Ubinadamu wake, tutauchunguza, ni kipengele kilichopuuzwa. Tunatetea kwa usahihi uungu wake dhidi ya ukanushaji wa kiliberali na wa kidini. Tunapuza kimakosa ubinadamu wake kana kwamba tunasisitiza kwamba kwa namna fulani uliingilia uungu wake.

Haina umuhimu wowote. Vyote viwili ni muhimu kwa nafsi yake na kama tutakavyoona, vyote viwili ni muhimu kwa kazi yake ya kuokoa. Umoja wa mtu unaeleweka vyema kwa kuzingatia historia, ambayo tutaiangalia kuanzia leo, Bwana akipenda.

Yeye ni mtu mmoja, Mwili wa kweli wenye asili mbili milele. Mafundisho ya mataifa haya mawili ni uelewa wa baada ya Matengenezo; ingawa Warekebishaji hawakutumia lugha hiyo, walielewa dhana za Yesu. Yesu mbinguni sasa yuko tofautije na Yesu duniani? Jibu si kwamba yeye si mwanadamu tena; hiyo ni kutoelewana au dhana potofu ya kawaida. Jibu linapatikana katika fundisho la mataifa haya mawili.

Hali yake ya kudhalilishwa ni kila kitu kuanzia kutungwa mimba hadi kuzikwa kwake. Ni ulimwengu wa huzuni ulioje kwa Mwana wa Mungu kuzikwa. Fikiria hilo.

Hilo ni shtaka baya tu la dhambi zetu kwamba alihitaji kuzikwa ili kutuokoa hata hivyo. Hali yake ya kuinuliwa ni kila kitu kuanzia ufufuo wake hadi kuja kwake mara ya pili. Yeye ni mtu yule yule, lakini maisha yake yanaishi tofauti sana katika hali hizo mbili.

Tukiendelea na utangulizi wetu baada ya kufafanua maneno hayo ya msingi ya kitheolojia, nataka kuzungumzia dhana ya fumbo kwa sababu imani ya Kikristo ina mafumbo mawili makubwa. Moja ni fundisho la Utatu, na lingine ni fundisho la asili mbili katika nafsi ya Kristo. Nitafafanua fumbo kama kitendawili kilichofunuliwa

kimungu, antinomia, fumbo ambalo tunaweza kuelewa kwa sehemu lakini hilo linazidi akili ya mwanadamu.

Jambo la msingi hapa ni kwamba imefunuliwa kimungu. Biblia inafundisha waziwazi kwamba kuna Mungu mmoja katika Agano zote mbili. Katika Utu wa Mungu, hatimaye tunajifunza baada ya kufufuka kwake kwamba Mwana pia ni Mungu, na Pentekoste inatuonyesha kwamba Roho Mtakatifu pia ni Mungu . Kwa hivyo, kuna Mungu mmoja ambaye anaishi milele katika nafsi tatu.

Nafsi hizo tatu hazitenganishwi, lakini lazima zitofautishwe. Zaidi ya hayo, ni sawa katika utukufu, nguvu, na uungu. Na matokeo mengine kibiblia ni kwamba nafsi hizo tatu hukaa pamoja.

Jinsi Mungu anavyoweza kuwa watatu katika mmoja kwa wakati mmoja inajibiwa kwa kiasi fulani kwa kutaja kategoria za kifalsafa na kitheolojia. Utatu na umoja haviko katika upande mmoja; hiyo ni sawa, ni kweli, na bado, mwisho wa siku, hatuwezi kuelewa kikamilifu. Na bado tunakabiliwa nayo, na kuishia kuikataa ama katika utatu kwa upande mmoja, miungu mingi, ambayo ni ya kipuuzi, au kuchanganya nafsi, au kukataa uungu wa Mwana, au utu wa Roho Mtakatifu, ni mbaya vile vile kwa upande mwingine.

Kwa hivyo hapa kuna fumbo lililofunuliwa na Mungu. Mungu ni watatu katika mmoja. Kwa kutumia neno la Tertullian, hilo limebaki.

Yeye ni trinitas , utatu, watatu katika mmoja. Siri nyingine kubwa iliyofunuliwa na Mungu ni kwamba Mwana wa Mungu, baada ya kufanyika mwili, ni mtu mmoja katika asili mbili. Mtoto mchanga horini ni Mungu.

Mtoto aliye tumboni mwa Mariamu ni Mungu. Tunawezaje kuelewa hili? Kwa sehemu tu. Tutaona sehemu hiyo ya kazi ya kanisa katika historia yake na kushindana na ukweli wa Maandiko, hasa dhidi ya makosa.

Tutasema hivi punde kuhusu Ukristo kama theolojia ya Utatu ni theolojia ya utata, iliyobuniwa katikati ya mashindano, mashambulizi, na mapambano ya Waorthodoksi ili kuelewa mafundisho ya Mungu kwa kuzingatia tofauti za kidini. Lakini hatimaye, ni jambo la ajabu kwamba mtu huyu ni Mungu na mwanadamu kwa wakati mmoja. Kwamba anajua mambo yote, kama wanafunzi wake wanavyokiri hatimaye.

Sasa tunajua ya kwamba unajua mambo yote na huna haja ya mtu yeyote kukufundisha, wanasema katika hotuba za chumba cha juu. Lakini Yesu mwenyewe alisema hakuna anayejua saa ya kurudi kwake, hata Mwana. Ili tu kufafanua hilo haraka sana , alisema hivyo akiwa katika hali ya kudhalilishwa akiwa duniani.

Na tutabishana baadaye. Ana nguvu zake zote za kimungu kikamilifu. Hazipotezi hata moja.

Hiyo inaitwa theolojia ya kenosis au theolojia ya kenotic. Anazo zote kikamilifu. Haziachi.

Lakini anachotoa, tena na tena, ni matumizi yake ya kujitegemea. Anakataa kutumia nguvu zake nje ya mapenzi ya Baba. Hatafanya hivyo.

Kwa hivyo, je, alikuwa na uwezo wa kujua mambo yote? Ndiyo. Je, alitumia wakati mwingine katika huduma yake duniani? Ndiyo. Daima? Hapana.

Je, sasa anajua wakati wa kurudi kwake katika hali yake ya kuinuliwa? Bila shaka, anajua. Kwa hivyo, mtu huyo huyo anajua yote na hana ujuzi. Hatuwezi kuelewa kikamilifu.

Au yeye ni mwenye nguvu zote, na wanapokuja kumkamata, anasema, Mimi ndiye, na huwaangusha chini wale wanaomfuata. Na bado anakufa katika udhaifu msalabani. Na bado anakufa katika nguvu msalabani, kwa sauti kubwa, akisema imekwisha, kazi aliyokuja kuikamilisha.

Siri mbili kuu za imani ya Kikristo ni fundisho la Utatu na fundisho la nafsi ya Kristo, mtu mmoja mwenye asili mbili. Siri ya tatu ambayo wengi wetu tunashiriki, ambao tungeelewa soteriolojia iliyorekebishwa, si muhimu kama zile mbili za kwanza. Zile mbili za kwanza ni muhimu kwa imani ya Kikristo.

Hili si muhimu. Lakini uelewa wangu ni kwamba hili si muhimu sana, si muhimu sana, lakini pia ni jambo la ajabu jinsi Mungu alivyo mkuu kabisa katika uumbaji wake na ukombozi na utimilifu wake, na bado wanadamu wanawajibika kwa Mungu huyu mkuu kwa wakati mmoja. Ningewasih watu wa utangamano wajaribu kuelezea hilo, lakini huo ndio wakati wa kozi nyingine.

Kwa hivyo mimi binafsi naamini katika mafumbo matatu, kama wanateolojia waliorekebishwa wanavyofanya, lakini ningeweka fumbo hili kati ya ukamilishano huu wenye nguvu kati ya ukuu wa Mungu na uhuru wa mwanadamu kama fumbo dogo na sio mojawapo ya mafumbo mawili muhimu ya kanisa. Ni Utatu na asili mbili za utu wa Kristo. Theolojia ya kimfumo ndiyo nidhamu yangu na ndiyo maana ya kozi hii.

Imejengwa juu ya utafiti makini wa Biblia, hivyo theolojia ya ufafanuzi. Imejengwa juu ya kujifunza hadithi ya Biblia inavyoendelea, theolojia ya kibiblia. Maudhui mengi zaidi ya mihadhara ya siku mbili za kwanza hapa, mihadhara ya kwanza ya awali, yatakuwa juu ya theolojia ya kihistoria, ambayo inajaribu kuelewa majaribu ya

kanisa kupitia mafanikio na kushindwa kuelewa mafundisho ya Biblia nje ya Biblia kwa karne nyingi.

Kwa hakika ni muhimu kwa Christology kuelewa uzushi wa mapema, kwa mfano, kwa kuwa baadhi yake hurudiwa leo na vikundi visivyo vya kawaida. Theolojia ya kimfumo ni rafiki yetu. Kama jina lake linavyoamaanisha, inaweka utaratibu.

Inaunganisha mambo ili kutusaidia kuelewa, na bado , wakati huo huo, ina udhaifu wa asili. Kwanza, inatenganisha kile ambacho Mungu amekiunganisha. Nilifanya kozi rasmi ya saa 20 kuhusu kazi ya Kristo, nami nitasema kile kile nilichofanya wakati huo.

Kisha nikasema, tunasoma kazi yake ya kuokoa, lakini tunadhani yeye ni mtu mzuri sana kwa sababu hawawezi kutenganishwa kibiblia. Sasa tunasoma utu wa Kristo, au Christology, nami nitasema hivyo kwa upande mwingine. Vifungu vile vile, vile vinne vikubwa nilivyovitaja, vitatu kati ya vinne, vinataja waziwazi kazi yake ya kuokoa.

Yohana 1 haisemi, angalau 1:1 hadi 18. Mistari michache baadaye, Yohana Mbatizaji anasema, akitaja kumwita Yesu Mwana-Kondoo wa Mungu, anayeondoa dhambi za ulimwengu, akitaja nia ya kikuhani ya dhabihu ya kifo cha Kristo katika Maandiko. Lakini hakika, Wakolosai 1 inazungumzia kifo cha Kristo kama upatanisho.

Wafilipi 2 inataja kifo chake kwa upande wa hali yake ya kudhalilishwa, na Waebrania 1 mstari wa 3, vivyo hivyo, inaanzisha mada kubwa ya kitabu cha Waebrania, ambayo haijaongezwa katika sura ya kwanza, bali ile ya dhabihu yake, inaposema alifanya utakaso. Baada ya kufanya utakaso kwa ajili ya dhambi, aliketi mkono wa kuume wa Ukuu huko juu. Kwa hivyo, theolojia ya kimfumo haiombe msamaha kwa kutenganisha mambo ili tuweze kuyaelewa, lakini tunahitaji kukumbuka kila wakati kuweka pamoja kile ambacho tumetenganisha kwa njia bandia na, tunatumaini, kwa msaada kwa ajili ya kuelewa utu na kazi ya Kristo haviwezi kutenganishwa, kama tutakavyoona katika vifungu vile vile vinavyoonyesha utu wake kwa njia ya ajabu, waziwazi, na kwa nguvu.

Hata kabla ya kuanza theolojia ya kihistoria, nataka kutaja kwamba ili kuweka dhana hizi akilini mwetu tangu mwanzo, theolojia ya Kanisa ina utata, hasa katika baadhi ya vipengele vyake. Ni kweli hapa, na samahani, sasa nimepata nafasi yangu. Samahani. Nitarudi kwenye hilo baada ya muda mfupi, lakini kwa sasa, vitabu.

Nimeona vitabu vingi kuwa vya manufaa kwa miaka mingi. Hapa kuna baadhi ya vitabu ambavyo nimeona kuwa vya manufaa zaidi hivi karibuni. Klaas Runia, *Mjadala wa Kikristo wa Siku ya Sasa* , ulio wazi, usio wa kitaaluma kupita kiasi, wa hisani, wa moja kwa moja, na mhubiri wa injili wa Ulaya mwenye msimamo thabiti.

David Wells, *Mtu wa Kristo*, ni kitabu chenye manufaa sana chenye ufahamu wake wa kipekee kuhusu mambo anayoandika. Kitabu cha Donald McLeod, *Mtu wa Kristo*, kilikuwa kitabu changu cha kiada kwa miaka mingi, nikifundisha Christology katika muktadha wa seminari. Ni sehemu ya *Contours of Christian Theology*, IVP ya Gerald Bray.

Donald McLeod, *Mtu wa Kristo*, ni kitabu kizuri sana. Vivyo hivyo, hivi karibuni, Robert Lethem ameandika theolojia ya kimfumo ambapo Theolojia ya Kristo imefanywa vizuri sana, na tofauti na baadhi ya wainjilisti, anashughulikia Theolojia ya Kimfumo ya kisasa kwa njia sahihi na lakini yenye ukosoaji wa kujenga. Bob Letham, *Theolojia ya Kimfumo*.

Kitabu cha hivi karibuni kimeandikwa na rafiki yangu Stephen Wellum. Anafundisha theolojia katika Seminari ya Theolojia ya Southern Baptist huko Louisville. Steve ni mtu mwenye kipaji sana, na ametupa kitabu kinachoitwa *Mungu Mwana Mwenye Mwili*, sehemu ya mfululizo wa Misingi ya Theolojia ya Kiinjili ya John Feinberg; na ni kitabu chenye nguvu, kilichoandikwa vizuri sana katika suala la Biblia, theolojia ya kihistoria, na mifumo.

Yeye ni wa kisasa hata katika kushughulikia mafundisho ya kiinjili ya siku hizi ya kenosis ya vitendo, ambayo Steve anapinga vikali. Watu wema wanafundisha hili, na mimi ningekuwa katika kambi yake katika upinzani huo. Wanasema Yesu ana nguvu zake zote za kimungu, lakini hatumii kamwe, jambo ambalo linaonekana kuwa kenosis ya vitendo kwa Steve, na ningekubaliana naye kuhusu hilo. Kitabu cha mwisho nilichokitaja ni cha ajabu na bora zaidi ya kutajwa.

Ninazungumza kwa lugha chafu hapa. Ni kitabu nilichohariri pamoja. Ninajaribu tu kuwa mcheshi.

Nadhani sikufanya kazi, lakini hiyo ni sawa. Mimi na Christopher Morgan tulishiriki kuhariri kitabu kuhusu uungu wa Kristo, sehemu ya mfululizo wetu wa theolojia na jamii ambapo, kama ilivyo katika vitabu hivyo vyote, tulikuwa na wasomi wa Biblia wakiandika kuhusu sehemu tofauti za Biblia na ushuhuda wao kwa Kristo na kisha tulikuwa na mwanatheolojia wa kihistoria akifanya sura, theolojia ya kimfumo, na theolojia ya vitendo, vipengele vyote tofauti, insha, katika juzuu moja kuhusu uungu wa Kristo. Jina la kitabu ni Uungu wa Kristo katika Theolojia na Mfululizo wa Jumuiya.

Nitazungumzia kuhusu kuainisha Christologia kwa msaada wa David Wells. Bado tunaanzisha mambo hapa. Nataka uelewe tunakoelekea katika mihadhara ya kihistoria kwa sababu, kwa kweli, msingi wa kuainisha Christologia ni muhimu sana.

Wells anatuambia kwamba theolojia zimeelekea kuangukia katika kategoria moja au mbili. Zimejengwa kwa kutegemea kutoendelea kati ya uwepo wa Mungu na

mpangilio uliombwa, au kwa kutegemea mwendelezo wao. Ya kwanza inatambua kutenganishwa kwa imani na utamaduni wa Mwangaza, na ya pili inaipunguza.

Hiyo ni, kwa hakika, uainishaji ambao kuna baadhi ya tofauti, lakini kwa ujumla ni tofauti nzuri. Theolojia zilizojengwa juu ya kutoendelea hukubali tofauti kati ya asili na isiyo ya kawaida na, kwa njia moja au nyingine, huwasilisha Christology yao kama uvamizi wa kimungu katika eneo hilo ambalo ni la asili na lililoumbwa. Karibu kila mara ni Christology za juu, ambazo zinaweza hata kutumia lugha ya zamani ya neno-mwili.

Nitatofautisha kati ya neno-mwili na neno-mtu kadri mihadhara inavyoendelea na ambayo haitoi hata nukta moja ya uungu wa Kristo. Mtazamo wao wa ulimwengu unakubali kwa urahisi uwepo wa miujiza, na unathibitisha hitaji la ufunuo ulioanzishwa na Mungu. Theolojia zinazosisitiza mwendelezo zinasema kwamba mambo ya ajabu hufunuliwa ndani ya asili, na kwa hivyo, miujiza, katika alama za nukuu, mara nyingi hulinganishwa na utendaji kazi wa sheria ya asili.

Kwa wale wenye macho ya kuona, machweo mazuri au kuzaliwa upya kwa asili katika majira ya kuchipua ni miujiza, ilhali kwa wale wasio na macho ya kuona, machweo na nyakati za kuchipua ni machweo na nyakati za kuchipua tu. Kwa sababu asili ya mwanadamu inaonekana kama chombo cha asili cha kimungu na kama imechanganywa na kimungu, ufahamu wa mwanadamu mara nyingi hufikiriwa kuwa njia ya ufunuo wa kimungu. Kwa hivyo, katika hemenetiki ya kibiblia, mtafsiri mara nyingi atachukua uhuru kutoka kwa udhibiti wa maandishi kwa nia ya kutoa ufunuo, ambao ni wa kisasa.

Ufunuo huu, katika hali ya kesi, kwa ujumla unakubaliana na, au angalau unaweza kufanywa uendane na, kanuni za uendeshaji katika jamii. Hili ndilo hasa ambalo mtu angetarajia, kwani hakuna tofauti ya kimetafizikia au noetiki kati ya Mungu na asili ya mwanadamu, isiyo ya kawaida na ya asili. Christolojia katika mfumo huu, ambao uko katika mfumo wa mwendelezo kati ya Mungu na mpangilio uliombwa, kwa ujumla humwonyesha Yesu kama ukamilifu wa fahamu ya kidini iliyopo ambayo ni ya kawaida kwa wote au watu wengi.

Christolojia hizi kwa kawaida huangukia katika mfumo wa neno mwanadamu, lakini ni ule ambao vipengele muhimu vya Wakalkedonia hupotea. Ni Christolojia ambazo zimejengwa kutoka chini. Kwa kawaida huanza na kile kinachoweza kujulikana kuhusu Yesu wa kihistoria, na uungu hufikiriwa ndani ya mipaka ya kile kilicho cha mwanadamu.

Hii, bila shaka, mara nyingi husababisha kile ambacho ni cha kimungu kulinganishwa na hivyo kuelezewa kama ufahamu wa ajabu au ufahamu wa kina wa maadili. Kuna muungano mdogo au hakuna wa kibinafsi kati ya mwanadamu na wa kimungu, lakini badala yake, ujumuishaji wa mwisho unaonekana kutokea katika wa kwanza ili anga

au aura imeundwa ndani ya Yesu mwanadamu ili iweze kusemwa kwamba Mungu aliishi ndani yake. Theolojia zinazoelezea mada za kutoendelea karibu kila mara ni za Wakalkedonia katika mtazamo wao.

Ulimwengu wa kisasa wa kiakili unaonekana kama muktadha ambao ndani yake Kristotolojia hii inapaswa kuthibitishwa, lakini sio ule ambao Kristotolojia hii inapaswa kukopa kiini chake chochote. Wawakilishi wakuu wa mbinu hii wangekuwa kutoka kwa Ukatoliki wa jadi wa Kirumi, Ukatoliki wa Kiingereza, Othodoksi ya Kigiriki, Uprotestanti wa kihafidhina, na baadhi ya sehemu za Neo-Orthodoxy. Tutaona Karl Barth anaendana sana na Chalcedon.

Theolojia zilizojengwa juu ya mwendelezo hukubali marekebisho ndani ya mfumo wa Wakalkedonia na huona ulimwengu wa kisasa kama usiotoa tu muktadha bali pia chanzo cha Ukristo wao. Hii ina maana kwamba kiwango cha marekebisho katika Orthodoxy ya Wakalkedonia kitatofautiana moja kwa moja kulingana na kiwango ambacho usasa umekuwa wa kitheolojia wa kuamua. Wafuasi wa mbinu hii wanapatikana katika uliberali wa zamani wa Kiprotestanti, na pia katika urejeleo wake wa sasa katika watu kama Langdon Gilkey, Edward Farley, na Gordon Kaufman, katika usasa wa Wakatoliki, na katika baadhi ya theolojia ya Wakatoliki ya baada ya Vatikani II, katika mawazo ya mchakato, na katika baadhi ya theolojia za ukombozi.

Mgawanyiko huu, ambao umeanzishwa na kufafanuliwa waziwazi katika karne ya 20 kati ya theolojia ya mwendelezo kati ya Mungu na mpangilio uliombwa na kutoendelea, uliundwa kwa kiasi kikubwa katika karne ya 19, ingawa ni matokeo ya moja kwa moja ya mwangaza katika karne ya 18. Njia nyingine ya kuzungumzia uainishaji huu muhimu wa Christolojia katika mwendelezo au kutoendelea kati ya Mungu na mpangilio uliombwa ni kuzungumzia, na hili linajulikana zaidi katika lugha ya kawaida, na napenda njia zote mbili, ni kuzungumzia Christolojia kutoka juu na kutoka chini. Christolojia kutoka juu huanza na nafsi ya pili ya Utatu mbinguni kwa milele yote pamoja na Baba na Roho Mtakatifu, sivyo? Uko pamoja nami? Na kisha wanafundisha kwamba Mwana alishuka, unaanza kutoka juu, akawa mwili katika Yesu wa Nazareti, sawa? Hiyo ilikuwa njia ya kanisa la kwanza.

Hiyo ndiyo ilikuwa mbinu ya warekebishaji. Hiyo ndiyo ilikuwa mbinu ya Wapuritani. Hiyo ndiyo mbinu ya Injili ya Yohana na ya Paulo na ya Waebrania.

Theolojia kutoka chini huanza na mtu Yesu. Sawa, sasa natofautisha kati ya kuanzia juu na kuanzia chini kabisa na kwa kiasi, kwa sababu Wolfhart Pannenberg, mwanatheolojia maarufu wa Ujerumani, alianza kwa makusudi kutoka chini, labda tofauti na Karl Barth, ambaye kwa kiasi fulani alishusha thamani ya historia katika uelewa wa Pannenberg. Nadhani alikuwa sahihi.

Barth alikuwa akipinga uliberali wa zamani, ambao ulikuwa sana theolojia ya mwendelezo kati ya Mungu na mpangilio uliombwa, na alisisitiza kutoendelea.

Grenz na Olson wana kitabu kizuri kinachoitwa Theolojia ya Karne ya 20, Stanley Grenz na Roger Olson, na nadharia yao, ambayo imezidi, ni kwamba theolojia moja baada ya nyingine ni mmenyuko, na ama wanasisitiza kupita kiasi au karibu na kwa kawaida wanasisitiza kupita kiasi moja au nyingine. Kuna ukweli mwingi ndani yake, ingawa labda kila takwimu haiendani na hilo vizuri, lakini mengi yanafaa.

Uliberali wa zamani, ukaribu, kiasi kwamba wanatheolojia wa Kijerumani wenye akili na watu maarufu walishawishiwa na mafundisho ya Adolf Hitler kuhusu Utawala wa Tatu na utafu wa Kijerumani kuwa ufalme wa Mungu. Inashangaza. Tisa, Barth alisema, na yeye na wengine walitia saini Azimio la Barman wakimlaani Hitler, wakikataa kutoa salamu ya Hitler darasani, na mambo ya aina hiyo.

Haiwezekani kwetu kwamba Wajerumani hao wakubwa walishawishiwa na hilo, lakini walishawishiwa. Walikuwa hivyo. Walikuwa waliberali, na hakika walishawishiwa na utamaduni, lakini Barth alijaribu kuhubiri theolojia hiyo ya kiliberali aliyofundishwa, na kama alivyosema, haikufanya kazi, na kwa hivyo aligundua ulimwengu wa ajabu wa Biblia na kuhubiri hilo, na matokeo yalikuwa mazuri sana.

Je, ninadai kuwa Mbarthi? Hapana. Je, yuko sahihi katika kila jambo? Hapana. Je, wanafunzi wake ni waumini wa kweli kama yeye alivyokuwa? Hapana.

Je, yeye ni mkristo wa kweli katika kila jambo? Hapana. Je, yeye ni mkarimu? Je, alileta mtindo mpya wa kidini katika wakati wake? Ndiyo, kama tutakavyoona tunaposoma Ukristo wake kwa nukuu kutoka kwa maandishi yake mwenyewe. Ili tu kuwa wazi mbele, matatizo.

Matumizi yake ya maandiko ni bora kuliko mtazamo wake wa maandiko, na licha ya upinzani wake, inaonekana kwa kila mtu mwingine kwamba theolojia yake inaongoza kwenye ulimwengu kamili hatimaye kwa ushindi wa mwisho wa neema ya Mungu. Theolojia kutoka juu, Christology kutoka juu. Christology kutoka juu, chini.

Ukristo kutoka juu, Ukristo kutoka chini. Ukianza kabisa kutoka chini, hutawahi kufikia ukweli, kwa sababu ni mwanadamu tu Yesu. Hata hivyo, Pannenberg ametufundisha kwamba mtu anaweza kuanza kutoka chini kiasi.

Hiyo ni kusema, hiyo inaweza kuwa mwanzo wako katika suala la mabishano au uombaji msamaha, uwasilishaji wako ili kuwashawishi watu wa kisasa. Pannenberg alidhani hiyo ndiyo njia pekee ya kuwafikia watu leo, hasa katika muktadha wake wa Ulaya, na kwa hivyo anaanza na mtu Yesu, lakini anathibitisha bila shaka ufufuo wa Yesu kutoka kwa wafu, jambo ambalo linathibitisha kwamba mwanzo wake wa mwisho ulikuwa kutoka juu, lakini hilo si jambo la kawaida. Kwa njia, kuanzia kutoka juu si bila matatizo yake pia.

Unaona, hapa ndipo matatizo yanapojitokeza. Hili ni fumbo. Jambo bora zaidi ambalo kanisa linaweza kufanya ni kutoa uthibitisho wa kukiri fumbo hilo.

Hilo ni muhimu sana. Laani makosa, kwa hivyo unaishia na vigezo, sivyo? Baadhi ya Ukristo kutoka juu haukufikia mwisho kabisa. Kama tutakavyoona, kanisa la kwanza wakati mwingine lilikuwa na shida kuthibitisha ubinadamu wa Yesu, katika baadhi ya matukio hata kidogo.

Ulimwengu tofauti sana. Hatuna shida kuthibitisha ubinadamu wa kila mtu, ikiwa ni pamoja na Yesu, kuthibitisha ubinadamu wa Yesu kikamilifu, au kuthibitisha kwamba ubinadamu wa Yesu una jukumu lolote katika wokovu wetu. Kwa hivyo, kuna makosa, makosa yanayowezekana, kila mahali hapa, lakini hakika njia ya kitamaduni ya kuanzia kutoka juu ni sahihi, na Biblia yenyewe inafundisha kutoendelea kati ya Mungu na mpangilio wa uumbaji.

Ingawa Mwana wa Mungu anaingia katika mpangilio wa uumbaji katika mwili wake, kwa njia, mtu anaweza kusema injili ya Marko inaanza kutoka chini, Yesu akiharakisha hapa na pale, mara moja akifanya hivi, na mara moja akifanya vile, na mara moja akitoa pepo, na kufundisha, na kusaidia, na kuponya, na kadhalika. Ingawa ni wazi kabisa, mstari wa kwanza kabisa unamzungumzia kama Mwana wa Mungu, jambo ambalo kwangu mimi linaonekana kama kidokezo cha mbinu kutoka juu.

Theolojia ya utata. Sehemu kubwa ya theolojia ya Kikristo ni theolojia ya utata. Ni Mungu ametumia makosa kutangaza ukweli, kuangazia umuhimu wa ukweli, kusababisha kanisa kusema hapana, na kisha kujitahidi kusema ndiyo, kadri iwezekanavyo.

Hakika ndivyo ilivyokuwa kwa Christology, na ingawa tutashughulikia mambo haya kwa undani zaidi baadaye. Muhtasari. Mashambulizi dhidi ya mungu wa Bwana wetu.

Ubayboni ulikuwa dhehebu la Kiyahudi, labda mwendelezo wa Wayahudi katika Agano Jipya, ambao walikataa uungu wa Kristo moja kwa moja. Yeye si Mungu. Lakini kukataa kwa hila zaidi, na kwa Kikristo, ambako ni ndani ya kanisa, kulikuwa Uarian, ambapo alithibitisha kwamba Yesu alikuwa wa kwanza, kwamba Mwana alikuwa kiumbe wa kwanza wa Mungu, ambaye kisha Mungu alimtumia kuumba.

Kwa hivyo, anathibitisha shughuli fulani za kimungu za Mwana, na bado alisema mambo kama vile kulikuwa na wakati ambapo Mwana hakuwepo, na Mwana si wa kiini sawa na Baba, ambayo ndiyo njia yao ya kusema hatimaye sawa na Baba. Kanisa lililaani kwa usahihi sio tu Ubayolojia, ni wazi, bali pia Uariani. Lakini kulikuwa na mapambano, na kama tutakavyoona, kulingana na upendeleo wa kisiasa wa mfalme wa Milki ya Kirumi, Uariani ulivumiliwa kwa karne moja baada ya Nicaea, ambapo ulisimamishwa, inadaiwa.

Na maskini Athanasius, ambaye alikuwa mbwa mjanja tu anayeshikilia uungu wa Kristo, hakumwacha kamwe. Mara tano, alifukuzwa kutoka Alexandria. Mara tano, kulingana na upendeleo wa mfalme.

Kwa nini hakuwa na msimamo? Theolojia yake ilikuwa ya Mashariki, sawa, na kwa hivyo mafundisho yake ya wokovu kwa kiasi kikubwa, si kabisa, bali kwa kiasi kikubwa katika suala la uungu. Lakini ili tuweze kuyaweka katika maneno yetu, ilibidi Yesu Kristo awe Mungu. Kama yeye si Mungu, hawezi kutuokoa.

Hoja hiyo ya kisoteriolojia kwa ajili ya uungu wa Kristo ilimfanya Athanasius kusimama imara sana, kweli. Hatimaye alishinda, lakini ilikuwa ni theolojia ya utata, kweli—mashambulizi dhidi ya ubinadamu wa Kristo.

Mwanzoni, huenda tusiyaone haya kuwa mazito kama yale yanayomhusu mungu wake, lakini ni mazito vile vile. Ikiwa uungu wake ni muhimu kwa sababu ni Mungu pekee anayeweza kutuokoa, ubinadamu wake ni muhimu kwa sababu ni Mungu-mwanadamu pekee anayeweza kutuokoa. Upatanisho haukufanywa na Mungu mbinguni.

Upatanisho ulifanywa na Mungu duniani. Alikuwa Mungu kamili na mwanadamu kamili katika mtu mmoja. Mmoja wa wanadamu wetu alikufa badala yetu.

Hakuwa mwanadamu wa kawaida, bali Mungu-mwanadamu aliteseka na kufa ili tupate kuokolewa. Yeye ni mzaliwa wa kwanza wa ndugu wengi. Yeye ndiye mtangulizi wetu.

Yeye ndiye matunda ya kwanza . Udocetisti ulikuwa falsafa. Hakuwa kundi.

Haikuwa kanisa la kwanza la Wadocetisti au kitu kama hicho, na hakuna mtu anayelitwa Doceo au kitu kama hicho. Ni neno la Kigiriki. Linamaanisha kufikiri, kuonekana, au kuonekana, na jambo la kawaida kwa mambo mbalimbali ya ajabu ya Wagnostiki lilikuwa Docetisti.

Kristo alikuwa mnyama wa ajabu. Hili ni gumu kuamini, sivyo? Hakuwa mwanadamu kweli. Kunukuu moja ya kauli mbiu zao, alikuwa Mungu aliyetembea juu ya dunia.

Alitembea juu ya dunia. Hapana, alikuwa Mungu-mtu na alitembea sana duniani na alisulubiwa msalabani na kufa kwa ajili ya wenye dhambi kama sisi na akafufuka tena siku ya tatu. Vyovyote vile, hilo lilikuwa shambulio lingine la mbele, kama vile shambulio la Waebioni kwa uungu wa Kristo.

Udoseti ulikuwa wa mbele. Uagnostiki ulikuwa na nguvu sana, kama tutakavyoona, na kanisa lililazimika kupigania uwepo wake kwa sababu Unostiki ulifungamana na

mikondo ya kifalsafa ya karne ya pili, wakati mkubwa. Nilikuwa na Ununuzi wa Profesa mmoja ambaye alisema kwamba ikiwa ungeweza kurudi nyuma katika kipindi cha karne ya pili, labda kulikuwa na Unostiki wengi kuliko Wakristo.

Inatisha. Ukristo wa Apollinarian ni shambulio lingine dhidi ya ubinadamu wa Kristo, lisiloleweka zaidi. Lilishikilia kwamba Mungu alifanyika mwanadamu, lakini lilichukua Yohana 1:14, ningesema, kwa njia halisi kupita kiasi.

Neno likawa mwili. Mwana alichukua mwili wa mwanadamu lakini si roho ya mwanadamu. Loo, lakini subiri kidogo.

Katika saikolojia ya Kigiriki, wanadamu walikuwa na mwili, na walikuwa na kanuni ya uhai iliyowapa uhai, mawazo, na mwelekeo. Katika Apollinarianism, neno, logos, lilichukua nafasi ya roho ndani ya mwanadamu Yesu. Je, yeye ni mtu kamili? Kanisa hatimaye lilisema, hapana, hapana, hiyo si ubinadamu kamili.

Na hilo si sahihi. Baadaye, mmoja wa baba wa Kapadokia alisema kwamba kile ambacho hakidhaniwi hakiwezi kuokolewa au kuponywa. Hilo ni jambo la busara sana.

Alituokoa mwili na roho. Akawa mwili na roho. Ukristo wa Apollinarian hufundisha umbo la mwili kwa sehemu.

upekee wa Bwana wetu . Ukweli kwamba yeye ni mtu mmoja mwenye asili mbili. Kwa mara nyingine tena, kuna fumbo hapa katika mwili, na makosa huanguka upande mmoja wa mwingine.

Utikhiani , baada ya Utikhiani , au monophysitism ni jina lingine, asili moja. Hiyo ndiyo maana ya monophysitism . Uasili-mmoja, ukitaka.

Ni fundisho linalochanganya, lakini lilikataa tofauti kati ya asili mbili katika nafsi ya Kristo, hatimaye. Hatimaye, alikuwa na asili moja tu. Inachanganya sana.

Kwa upande mwingine, Nestorianism ilimgawanya Kristo katika sehemu mbili. Angalau, ilionekana hivyo kwa mpinzani wa Nestorius, Cyril. Na kanisa likakubaliana naye.

Na Nestorius na Nestorianism walihukumiwa. Hapana, hakuna Kristo mseto, Eutychies . Huyu si Mungu wala mwanadamu, bali ni kitu kingine.

Lakini labda ni Mungu pekee mwenye ubinadamu wake uliozama katika uungu wake. Hilo si sahihi. Na wala yeye si watu wawili.

Hapana, yeye ni mtu mmoja mwenye asili mbili. Hatuelewi fumbo hilo kikamilifu, lakini tunalitangaza na tunalilinda kwa kulaani makosa. Mwishowe, anashambulia mwili.

Kosa linaloitwa uasili, lisilohusiana na mafundisho ya Biblia kuhusu uasili, linasema kulikuwa na mtu, Yesu, na Mungu alimchukua na kumpa Roho Mtakatifu bila kipimo. Na hiyo ndiyo inayoitwa uasili. Huo si uasili.

Hakuna mwanadamu, Yesu, isipokuwa mwili. Hakukuwa na ubinadamu wa Kristo kabla ya kutungwa mimba tumboni mwa Mariamu. Mungu hakuja na kukaa ndani ya mwanadamu.

Mungu aliumba mwanadamu, ukitaka, kwa njia isiyo ya kawaida ndani ya tumbo la Bikira. Nataka kuwa mwangalifu jinsi ninavyosema hivyo. Maria alikuwa mama yake kweli.

Alichangia ubinadamu wa Yesu, ambao ndio mama huchangia kwa watoto wao. DNA yake, kromosomu zake, zilikuwa katika damu na mwili wa Yesu.

Kenoticism ni kosa lingine linaloshambulia mwili. Kenosis ni neno la Kigiriki, au kanao ni kitenzi kinachotumika katika Wafilipi sura ya 2. Alijifanya hana kitu, na tutajifunza hili kwa undani zaidi baadaye, lakini wazo ni kwamba Mwana wa Mungu alikuwa na sifa zote za kimungu, lakini alijitenga na baadhi yake alipokuwa mwanadamu. Alijifanya hana kitu cha uungu wake. Hili ni kosa, na imani ya kidini imekiri kwamba yeye ni Mungu kamili na mwanadamu kamili katika mtu mmoja, si kila mara akitumia sifa hizo, akizitumia tu katika mapenzi ya Baba, lakini hata hivyo akiwa nazo.

Kwa kweli, mambo haya yote ni magumu zaidi. Nataka tu kukupa na ueleze mambo kwa njia isiyoeleweka sasa ambayo yataonekana baadaye katika muktadha wao wa kihistoria, na utaelewa vyema. Kwa mara nyingine tena, Wakristo wa kiinjili wanafundisha kenosis ya vitendo leo, wakisema Yesu, wanasema kwa usahihi, Yesu alifanya miujiza kwa Roho Mtakatifu.

Hiyo ni kweli. Kisha wanasema vibaya kwamba alifanya miujiza kwa Roho Mtakatifu tu. Hiyo si kweli.

Je, huo ni uzushi? Je, huo ni fundisho la kulaaniwa? Hapana, lakini ni fundisho potofu. Nakubaliana na rafiki yangu Stephen Willem kuhusu jambo hilo. Tunapaswa kumaliza hotuba yetu ya kwanza hapa, nami nitaanzisha tu katika saa yetu ijayo, tutaanza Ukristo wa Kipatriaki.

Kwanza kabisa, tutajifunza kabla ya Nicaea, uzushi. Hapa tena tuko na uzushi. Uzushi wa Kiyahudi, wa kifalme, na wa kignostic.

Ni muhimu kuwaelewa kwa sababu kanisa lilipambana nao, na Mungu alianzisha theolojia ya utata kuelekea ukweli. Kisha imani ya kidini, akimfuatilia Ignatius akiwa njiani kuelekea kufia imani. Alisema mambo mema kumhusu Yesu.

Justin Martyr, mmoja wa watetezi wa imani. Irenaeus, asili ya Tertullian. Kisha baraza kuu la Nicaea na Arianism, mjadala huo mzima na vita na matokeo, 325 Nicaea.

Maendeleo kati ya Nicaea na Chalcedon, pamoja na njia za uongo, ni pamoja na Apollinarianism, Nestorianism, na Monophysitism . Unasema, kuna uzushi mwingi sana. Hivyo ndivyo ilivyo.

Hiyo ni kweli. Kisha, baraza kuu la Chalcedon mnamo 451, ikijumuisha imani zake na kweli tano muhimu zinazotokana nalo. Asante kwa umakini wako mzuri.

Huyu ni Dkt. Robert Peterson katika mafundisho yake kuhusu Christology. Hii ni kipindi cha 1, Muhtasari wa Utangulizi.